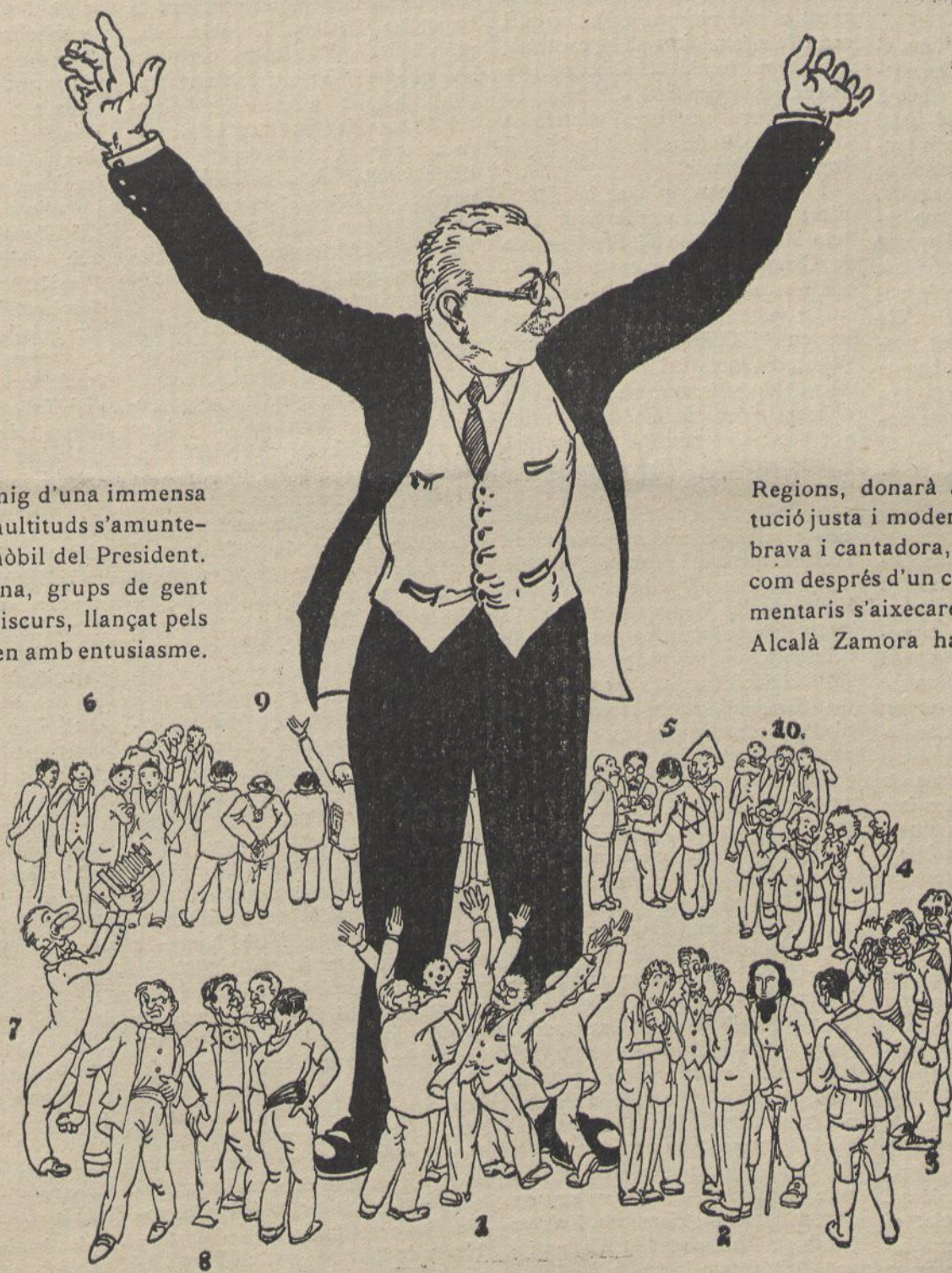

L'actualitat política

El discurs d'Alcalà Zamora

Fou pronunciat en mig d'una immensa espectació. A Madrid, multituds s'amuntegaven al pas de l'automòbil del President. Als carrers de Barcelona, grups de gent senzilla escoltaven el discurs, llançat pels altaveus, i el comentaven amb entusiasme.

Es un hàbil parlament. L'inicia una visió històrica que juny el triomf actual de la República a totes les victòries democràtiques del nostre segle dinovè, i que considera la monarquia com una treva ineficaz. Els parlamentaris se sentien engrandits, sublimats, encelats, per aquella visió. Llavors, el President narrà el pulquèrrim nadal de la República, neta de «pronunciamientos», deslligada denuclisfinanciers, i totseguit desplega la senyera de l'Esperança: la República durà a terme, progressivament, la Revolució social, trençarà el jou de les

Regions, donarà a Espanya una Constitució justa i moderna. En apagar-se la veu brava i cantadora, el poble restà en silenci, com després d'un concert suau, i els parlamentaris s'aixecaren, en ovació frenètica. Alcalà Zamora havia donat a llum el discurs covat nou anys,

en el subconscient, per tots els espanyols dignes.

Una paraula hi mancà: Déu. Ella hauria ungut el discurs d'un matisetern. Ella hauria estat per a les classes proletàries garantia de Justícia integral; i per als poderosos, una crida a la concòrdia i una fermança de seny. I també hi mancà—per què no dir-ho?—aquella amor a les realitats econòmiques que només senten els polítics forjats al so de les màquines. Tant de bo que les Constituents, en lloc de mutilar el noble discurs, el completin.—LL. B.

Com han rebut el discurs inaugural les minories parlamentàries

1. Aliança Republicana. — 2. Esquerra catalana. — 3. Minoria comunista. — 4. Ajut a la República. — 5. Al servei de la Repú-

blica. — 6. Bascònia. — 7. Minoria monàrquica. — 8. Anarco-sindicalistes. — 9. Acció nacional. — 10. Independents.

Macià i nosaltres

DIC, que, com a bon català, té un somriure burleta i una llengua mordaç per a totes les fetes públiques desencertades o desconcertants, ha jugat les seves facècies amb l'il·lustre President. I això que hauria estat dissimulat i àdhuc fins rigut de qualsevol camarada d'un altre quadrant de la política, ha estat blasmat d'ell, de DIC. Recordem l'afusió de Gassol des de la balconera de la Generalitat el vespre del triomf electoral: "Les dretes més cultes han escupit al cel, i la salivada, per càstig d'elles, els ha caigut al rostre".

Això ens ha proporcionat dins el nostre món polític una vaga anomenada d'anti-macianistes, la qual cosa avui com avui, sona gairebé igual que, o catalanistes reaccionaris (enteneu bé el mot, amics lectors), o bé regionalistes a la faisó maurina. No gens menys DIC, com a bon català (repetim-ho), quan convé, també sap si no arrugar ben bé el front d'enuig, si ensombrir-lo amb la noblesa d'una equànime severitat. No podem tolerar qui exploti les nostres facècies per atacar sentiments i ideals, els més cars de la nostra vida. I per això avui pretenem enraonar amb un aire doctoral. Perdó, si per cas!

Admirem del President de la Generalitat de Catalunya, la sinceritat i ardidesa dels seus ideals patriòtics. No podem oblidar la seva procedència de militar, de la qual renegà en un bell gest, per tal de posar-se al costat del poble en peu de guerra, en aquell moviment inoblidable de Solidaritat Catalana. Després, el seu daler i tenacitat en la defensa de l'ideal integerrim, desafiant les ires dels uns, les babarotes d'uns altres, i menyspreant encara els sentimentalismes compassívols d'uns tercers. Mentrestant no tot era desconort per a ell; els pagesos d'Urgell repetidament el duïen a les Corts quasi amb votació unànime i a les ciutats al seu entorn s'acoblava la joventut més idealista i desinteressada.

Lloem d'ell encara, si cap amb més fervor, la seva conducta enfront la Dictadura. Potser ell fou l'únic polític que va veure-hi el principi de la fi. I deuria ésser una tal visió allò que infongué al conseqüent home públic una revinguda d'intrepidesa. Aquesta culminà en un esclat si voleu d'arrauxament, no per això tanmateix menys heròic, en la gesta de Prats de Molló. Des d'aquesta data, dalt el cel de Catalunya romangué voleiant airosament una senyera. Per a molts catalans constituïa l'esperança immarcible en el triomf dels ideals: per als ciutadans de les terres lliures el clarí de combat i de justícia, que al capdall d'Europa existia una nació

irredempta per a la qual s'imprecaava aquella simpatia universal sense la qual no és eficientment viable cap causa com la nostra.

Morí la primera Dictadura: de les seves cendres nasqué una altra disfressada amb màscara de Democràcia. Mentrestant, el nostre home públic quasi sol, en l'exili, sumia el càlzer de l'amarguesa. Va pretendre d'acullir-se altra volta al redós de la Pàtria. Va ésser-ne exilat novament com el pitjor criminal comú i sense la més mínima pietat cristiana. Fins que tornà definitivament a ocupar la davantera del front de batalla, per a assaltar el baluard on eren encarcerades d'anys ha les llibertats nacionals.

I en el seu primer moviment d'avançada, nosaltres creiem amb tota sinceritat que el President de la Generalitat, va cometre la primera error. Ens referim al seu manifest adreçat a Catalunya, inserit en "L'Opinió". Macià per ell, de capdavanter del moviment nacional que empenyia gent de diferents idees polítiques, esdevingué home de partit. Pel caràcter del rotatiu on va publicar aquell (full demagògic i anticlerical), i per la part d'ell en el qual el nostre home públic condensava les seves idees socials: mescolança vaga i diluïda de socialisme i d'humanitarisme. Verament des d'aquest moment ençà molts dels qui anhelem tant com el primer totes les eficiències de la justícia social, segons les doctrines de l'Evangeli, sense decapitacions ni depauperacions, ja no el podem seguir. Podfem tenir per a Macià un gest de respecte cordial, no podfem, però, oferir-li l'adhesió de les nostres intel·ligències.

Malhauradament no vam equivocar-nos en els nostres vaticinis. Prompte, tot d'una vàrem poder constatar-los amb una punyida al cor, en la celebració de l'Assemblea de la qual va néixer Esquerra Republicana de Catalunya. Puix des de llavors, Macià, no sols ja es caracteritzava com a home de partit, sinó que perdia fesomia la seva personalitat. En admetre com a codirector del partit novell, Marcellí Domingo, capdill destacat d'un partit no català, als ulls de molts es desdibuixava més la figura del líder suprem d'un moviment nacionalista. I vàrem témer per les seves dots d'home tenaç, fort, intransigent.

La campanya per les eleccions municipals va arrelar més en nosaltres aquests judicis i vaticinis. La ruixada diluvial contra la monarquia (la qual molts podem acceptar assuavida per una indulgència cristiana), ensem esbategava d'escalabruix de les insinuacions més acerbament anti-clericals: dels

blasmes més cremadors contra institucions i principis que per a nosaltres seran sempre cars, malgrat ésser empolsits per les desviacions dels egoismes anticristians.

Torna un moment en què Macià apareix en l'horitzó de la nostra terra com l'heroi del moviment nacional sense ombra d'home de partit: alludim a aquell en què, Pau Clarís ressuscitat, des de la balconera de la Generalitat proclama la República Catalana. El poble, guiat pel vitalisme d'un instint comprensiu, oblidatís de tot, l'aclama president nat de la nostra organització democràtica nacional. La senyera barrada voleia al vent d'abril, lliure i sobirana a la cima de la torratxa. I àdhuc el mateix exèrcit abaixa armes i li tributa honors. Moments històrics de la vida nacional, que jamai hom no podrà recordar sense emoció!

Fugisseres hores, però, de l'arrauxament patriòtic! Tot d'una la bandera voleiant, com una flor esmoreïda llangueix, s'aplega en arrugues. Macià mateix serà el primer de comprendre el nostre simbolisme. No volem criticar, seblant cosa; aquelles contramarxes i replecs combatius, aconsellats per les arts de la política. I si les prenguéssim en el nostre home públic per refredament de la seva fervor patriòtica, per febleses del seu caràcter, per restriccions del seu ideal, pecaríem d'insincers. Però, tal vegada l'aplicació d'unes normes polítiques a les quals ell no estava avesat, el desplaçaren del seu setial de capdill de tot un poble, per fixar-lo més i més en el replà de director d'un partit.

Com a tal volem suposar que ha intervingut en les relacions polítiques amb el Sindicat Unic i en l'arranjament dels conflictes socials i en les querelles entre els sindicats de diversa afiliació. Lluny de nosaltres criticar la seva influència en els afers socials. Volem compartir amb orgull els seus anhels de pacificació. Però, si més no, la clandestinitat amb què les gestions van ésser complertes, la manca de publicació dels laudes conciliadors, constitueixen un rengle de motius per inspirar sospites i induir a un hom a acusar-lo de partidista. Macià no deu oblidar mai que el poble l'ha constituït símbol d'un problema de llibertat, que en la reivindicació d'aquest no poden immiscuir-se partidismes de classe. I que fins ara el Sindicat Unic representa dins de Catalunya l'enemic de la millor executòria de la llibertat humana: la llibertat sindical.

Penyora de com eren fundades les sospites de molts, devers el President, va ésser la campanya per a les eleccions a Corts. Un torb de

demagògia va braolar dins d'ella des del començament a la fi; el mateix torb encara de la violència arregussava el drap de la senyera, emblema de la llibertat catalana per escondir en els seus plecs totes les negacions de les llibertats humanes. Recordem només el miting de la Monumental, presidit pel qui anhela ésser el president de tots els catalans, que les alta-veus pregonaren per tot Catalunya. I, en veritat, nosaltres, primer que catalans lliures, estímem de sentir-nos cristians lliures. Blasmaríem la llibertat catalana que hagués d'ésser-nos un cenyidor de la llibertat humana.

La noblesa, ens obliga a declarar que posteriorment al triomf de l'Esquerra, d'antuvi Ventura Gassol i després Macià han assuavit les manifestacions. I en el manifest d'aquest a Catalunya perquè unànimement es votí l'Estatut, fa una crida a tothom sense diferència de classe ni condició. De nou Macià s'ha dreçat davant el poble com el president de tot. Votarem l'Estatut i predicarem perquè tothom el votí.

I d'aquesta darrera posició en què avui sou col·locat, honorable President, desitjarem que no us desplaçéssiu més. Algú us ha comparat amb en Masarych. Nosaltres, al nostre torn, permeteu que ens comparem amb els txeco-eslovacs.

A Txeco-Eslovàquia, com a Catalunya, existeix dins la població, una majoria extraordinària de fidels cristians. Nosaltres, com ells (enc que algú simulà de dubtar-ne) lluitarem i ens sacrificarem per la llibertat nacional. Allà, com ací, una turbulent minoria un cop recobrada aquesta, pretenia d'imposar lleis ignominioses, atemptatòries a tot dret. Recordem el projecte de separació de l'Església i l'Estat del diputat socialista nacional Bartoschek. I no oblidem d'altra banda, el programa polític de l'Esquerra. Aquell no va prosperar. Masarych, si dins de les lliures dels partits, no sempre va sentir-se president de tots, en manta ocasió reconeixem noblement que va sentir-se'n. I llavors esdevenia el símbol de la cordialitat nacional de la república txeco-eslovaca.

No voldríem res més, President Macià, que davant les lliures que s'apropen, us sentíssiu tal en totes les ocasions, més que no sentir-se'n Masarych. I així, per la glòria de Catalunya, per la qual heu sofert tant, esdevinguéssiu el veritable Avi de tots els catalans, dels d'avui, dels de demà i dels de totes les venidores generacions.

Subscriviu-vos a
D. I. C.

Barcelona, 7 ptes. l'any.
Fora ciutat, 7'50 ptes.

Administració:
Corts Catalanes, 635, 1.

Oda al senyor Ramon

LEMA: El senyor Ramon
enganya a les criades,
el senyor Ramon,
enganya a tot el món.
(Cançó popular).

Deixeu me recordar a so de lira
les gestes infinites, gloriuses,
d'aquest home tan gran per qui delira
el seny amb totes les virtuts infoses!

El seny tan català! Llavor dels avis!
La nostra tradició, nostra noblesa,
la llengua que floreix en nostres lla-
[vis,
la flama que portem al pit encesa!

El seny tan català! Ben viu encara
en mig del nostre poble milenari,
li refen vassallatge adesiara,
la Ciència, l'Art i el marbre lapidari!

La Indústria i el Treball, el ric i el
[pobre,
el menestral, la majordona, el ca-
[pellà,
el lampista, el paleta i el manobre,
l'home de ciutat i l'home terrassà.

Les dides, els burots, les llevadores,
rentistes, tramviàries, gent del port,
els sense feina, obrers de totes hores,
i els desvagats per obra de la sort.

Cotillaires, rectors i gent de ploma,
metjassos, advocats i sabaters,
betes-i-fils que s'han guanyat la poma
i ciutadans que escombren els carrers.

L'home pelat qui viu d'allò que cobra,
l'ex-títol nobiliari ple d'orgull,
l'home sencer, a qui no res li sobra
o bé aquell altre a quil i falta un bull.

Minyones de servei i gent de plaça,
taxistes, estanquers, infants de pit,
el frare i l'Anarquista de Terrasa,
l'home gras i l'home escanyolit.

Tot el poble que estima vostra glòria,
d'honroso, de bizarro i militar,
oh, heroi del «Plus Ultra» xop d'his-
[tòria,
que l'Eagle recollí del mig del mar,

es fixà en vós, malgrat ésser de fora,
com un article nou, just importat:

féu l'ofici sublim de llevadora
i us infantà vestit de diputat!

I ací ens teniu, gran Franco, davant
[vostre,
som catalans, però no mosseguem,
deixeu-nos veure l'encis del vostre
[rostre,
amarg com l'occeà, dolç com l'harem!

Feu-nos volar en ales de la flama,
que heu encès per servir nostre ideal..
¿Qui pensa en la butxaca i en la fama,
oh, Comandant més gran que un ge-
[neral?

Si no sabeu la parla de la terra
ja sabreu treure'n d'ella bon profit,
columna vertebral, mascle d'esquer-
que fins l'Avi teniu tot eternit! [ra,

Salut, oh, gran Ramon! Fora criades:
teniu els catalans per enganyar,
els quals us tractaran a mans besa-
[des
conquerits pel vostre geni militar!

KIKO.

L'explotació del sentimentalisme

Volem tenir una lloança per a la gerència de l'Hotel Ritz qui ha cedit estatge franc i rebaixa de pensió a l'honorable President de la Generalitat, i una altra encara exclusivament per a aquest, qui satisfà del seu peculí particular les despeses de la dita pensió.

La lloança és més justificada encara, si hom pensa que uns tals gests patriòtics han estat escondits dins la més austera modèstia fins que el gabinet de premsa de la Generalitat ha cregut deure imperatiu de treure'ls a la llum pública, no precisament per fer excel·lir l'exemplaritat ciutadana de llurs herois, sinó per fer emmudir d'un cop els qui bescantaven el nostre President d'atemptar els costums democràtics, vivint en estatge principesc a càrrec dels interessos del poble.

Nosaltres, però, direm, que un polític no ha de confondre el codi de les virtuts cristianes amb el

codi de les lleis democràtiques. I si segons aquestes, ells mateixos s'han cregut seguidament obligats

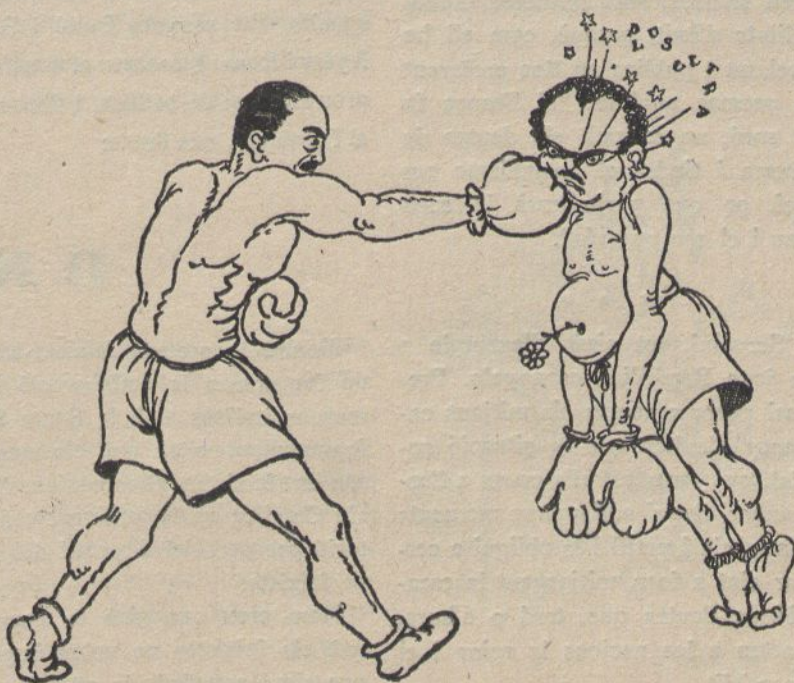
d'assabentar el públic d'acords intranscendents, més haurien hagut de sentir-se'n a la publicació d'un que, així com així, importava unes despeses remarcables i podia empolsir el brill d'austeritat del nostre President. I era un dret perfectíssim del poble de demanar-ne esclarides.

I exigir l'efectivitat d'un dret dins totes les veritables democràcies del món, mai no és titllat de bescantament, de mormolació i menys de malèvola insinuació.

En força d'aquest mateix dret, nosaltres tornem a preguntar:

Quant va costar a la Generalitat de Catalunya la campanya de les darreres eleccions per a diputats a les Corts? Diuen que només de taxis, 22.000 pessetes!

Democràcia, Democràcia!!

En Franco ha quedat «grogui».

La crisi econòmica alemanya

Quin fet tan transcendental! Molt més —no en dubtem— que un canvi de règim o bé l'aparició d'un partit.—Aquests darrers anys havem contemplat, molt serenament, per cert, la fallida de Bancs poderosos i de Trusts i companyies d'importància mundial. Però la total ensorrada econòmica d'una nació, que per segona vegada en menys d'una dècada es troba al marge de l'abisme, és un cas del qual fóra ben difícil trobar precedents a la Història.

* * *

Heus aquí que la crisi mundial —aquesta crisi que ja sembla un tòpic— acaba d'oferir als ulls de les nacions la seva primera víctima: la hisenda alemanya. Estava ja completament consentida pel pagament dels deutes de la post guerra, i per les despeses excessives de la superproducció forçada, com el reime suprem, per satisfer al pagament del deute. I ara, en mancar la demanda que sostenia una tal superproducció—primera del món, mercès a l'habilitat insuperable dels tècnics i financers alemanys—, la gran nació endeutada no sap com pagar els creditors nombrosíssims, esglaiats que volen cobrar en marcs or el producte de llurs comptes corrents, o de llur treball.

Un factor important ha empitjorat l'afer. Durant els temps de la post-guerra, Alemanya, per tal d'assolir una superproducció, desvetllà, amb tota mena d'ardits, la cobdícia del nordamericans i atragué tant capital estranger com li fou possible. I per aquest procediment, a despit dels deutes derivats de Versalles, mantingué pròspera la seva indústria i obtingué prestigi i rendiment en el seu comerç exterior. Però a tall d'espasa de Damocles, penjava damunt del seu cap l'amenaça d'una fugida dels capitals estrangers fonaments essencials de la seva potència financiera. Obligada per crèdits comercials a curt termini, que l'obligarien aviat a desfer-se de milions de marcs or, seia damunt d'un volcà. Prou ho reconegué, amargament, el seu ministre d'afers estrangers: "Alemanya, deia, no fa gaire, no pot retornar en pocs dies, els diners que tot el món li ha deixat durant deu anys".

* * *

La intervenció de Mr. Hoover —amb la concessió de la moratòria d'un any, per a satisfer els deutes de guerra—alleujà de mo-

ment aquesta situació francament desesperada: 3 milions d'homes sense feina, realització de més de 2000 milions de marcs or en 30 dies. Però la desfeta arribà. A darrera hora ha obtingut crèdits nous —per més de mil milions, ha tancat tots els Bancs i establiments de crèdits i ha adoptat mesures radicals de caràcter secundari. No hi fa res. Si no ve totseguit una rectificació de les mesures usuràries preses contra Alemanya pel pla Young i el Dawes, si la confiança no reneix a corre-cuita, la nació més avançada d'Europa caurà en mans del terrible comunisme.

Comprentent-ho així, el ministre d'Hisenda, Brüning, vol entaular negociacions directes amb el Govern francès, amb relatives probabilitats d'èxit, perquè, com ell ha declarat i publica en lloc preferent la premsa anglesa, "si França fa el sord, no cobrarà els deutes de guerra i tindrà el comunisme per veí, ço que perjudicarà la seva pau i el seu progrés".

* * *

Serveixi, tot això, d'exemple a la jove República espanyola. Procura posar a temps els mitjans capços d'evitar que la situació social, que tants estralls causa a l'estranger, dugui a Espanya moment d'angúnia i perill i la obligui a cercar ajut a fora, mitjançant la creació de deutes que, tard o d'hora, porten a les nacions la ruïna i el descrèdit.

JOSEP M.ª TUSQUETS.

El Comitè, els seus amics de Madrid i els sis paquets de signatures.

El DIC presenta al Govern catalanes, contra

Dijous de la setmana passada, foren rebuts pel senyor Nicet Alcalà Zamora, President del Govern provisional, els senyors Francesc Bultó, Joan Bta. Roca, Pere Baquer, Pere Aragay, Manuel Altimira i Antoni Pallarès, els quals, en representació del DIC, li presentaren les signatures contra l'expulsió de les ordes religioses. Hi foren introduïts pel senyor Josep Ayats, diputat de la Dreta Republicana: li restem profundament agraïts. Els senyors Bultó i Sert, Ayats i Roca, glossaren el manifest, prou conegut de tothom, i lliuraren, al President, una lletra:

Señor Presidente:

En uso de nuestros derechos de ciudadanía, y creyendo que al ejercerlos consolidábamos el régimen actual, hemos sometido al criterio del pueblo catalán la pregunta siguiente:

¿Es conveniente para la República las Órdenes Religiosas?

DOSCIENTOS DOS MIL CUATROCIENTOS SESENTA Y CUATRO catalanes han contestado afirmativamente, a pesar de las coacciones puestas en juego por nuestros adversarios. Entre estas firmas, las hay de toda categoría social y de las

CARNET DE

Mentre la premsa feixista tracta de fer creure la col·laboració dels maçons italians amb la Santa Seu, fonamentant-se en què els maçons són antifeixistes, el comunicat d'Acció Catòlica no ha obtingut contestació per part del directori del partit feixista.

Hom creu que això és degut a què els feixistes no volen impedir que sigui arreglada la qüestió pendent fins a saber l'interpretació do-

nada pel Vaticà a l'article 43 del Concordat, referent a les activitats catòliques.

Per altra banda, la troballa de la bomba a la Basílica de Sant Pere, sols demostra que el que fan els maçons i els anarquistes, és aprofitar-se d'aquests incidents lamentables per a posar nous obstacles a una possible conciliació que no ha de fer-se esperar gaire.

Una barricada de signatures damunt la taula presidencial.

Central 202.474 signatures pulsio dels religiosos

más diversas ideologías. Constituyen, pues, un verdadero exponente de la opinión catalana, acerca de este punto concreto.

No dudamos que V. E. recibirá con agrado una manifestación tan democrática como ésta, y la tendrá presente, como un dato positivo, en las próximas deliberaciones.

Y en esta ocasión, nos es muy grato ofrecerle, con el mayor respeto, nuestra entera y eficaz sumisión al Régimen que el pueblo ha elegido.

Dios os guarde muchos años.

Barcelona 15 de Julio de 1931.

ESTRANGER

El delegat del Govern Italià al Tribunal de La Haia, Sr. Scialoja, ha fet declaracions envers la unió aduanera austro-alemanya, dient que Itàlia s'hi oposarà per tots els mitjans possibles.

Reconeix que la qüestió de la unió aduanera ha perdut molta importància pràctica per part d'Ale-

El senyor Alcalà Zamora va rebre'ls amb afabilitat, però amb temor de comprometre's. La premsa madrilena i barcelonina han dedicat molta atenció a l'afer, ja per lloar l'actuació nostra—és el cas de *El Debate* i de *Ahora*—ja per calumniar els nostres propòsits. *Crisol* ha excel·lit en la tasca entrebancadora. Entre els resultats innegables d'aquesta gestió, val la pena de remarcar la importància que tothom ha concedit al problema i l'esperit, perfectament democràtic, amb què han procedit els nostres representants.

manya a conseqüència dels esdeveniments de les darreres setmanes.

Es indubtable que si Alemanya pretén entendre's amb les potències creditores a la Conferència de Londres, haurà de sotmetre's a la renúncia de tota unió política-financiera amb Austria, entre d'altres condicions.

JOAN RUMENT.

PEDAGOGIA ESQUERRANA

EL RESPECTE AL NOI

Si el respecte al noi no és el primer postulat de la pedagogia moderna, nosaltres votem per la pedagogia antiga. Si aquesta tendia a fer l'infant hipòcrita, després de tot el deixava íntegre. Tot d'una fora de l'escola, ell reivindicaria la plenitud o gest, i la desenvoltura d'ànima. I la intelligença que si havia estat atemorida, no havia estat morta, podia arribar a lloure i florir en solucions fecundes.

Però l'infant mutilat és un ésser incomplet per tota la vida. Aquell indret d'horitzó intel·lectual, o bé aquell punt del món moral, del qual perfidiosament ha estat allu-

nyat fins a fer-li perdre l'esma per recobrar-lo novament, constituirà per a ell un clos amuradat que limita el seu món intel·lectual. I quan atenyi a la zona de la consciència, la voluntat sempre més se sentirà inhibida, coaccionada i avançarà a passos vacillants.

Cap pedagog no té dret a imposar limitacions al desenvolupament de les facultats del noi. Tanmateix, el ministre actual d'Instrucció pública s'ha atrevit a imposar-ne a la seva educació moral, condicionant-li els drets a l'ensenyament del Catecisme. I ara els pedagogs que orienten i informen l'obra de la Comissió de Cultura del nostre Ajuntament.

Els fets que anuncia a l'opinió pública el nostre amic Mossèn Sanabra, són greus i revoltants. Perquè els nois de les colònies escolars puguin gaudir dels drets d'assistència a missa, hom imposa als pares el requisit de sol·licitar-ho en full a part. Com si el fet d'ésser religiós no fos molt més eloqüent que tot expedient burocràtic, que no revela altre fi que cercar l'enuig dels pares en l'acumulament d'obstacles.

Reialme de la mà esquerra a la fi! De la mà que fereix mentre la dreta intenta d'afalagar: que estira el visitant, mentre l'altra el convida a entrar; que ofega mentre l'altra l'enllaça cordialment.

Si tots els nostres Seminaris de Pedagogia i totes les investigacions psicològiques, escoles d'istiu i cursos de llenguatge són destinats a atemptar contra un caire tan sagrat de la personalitat del noi, com la professió religiosa, i a burlar amb trapallera la bona fe i, si volem, la negligència i tots els pares, decididament votem per l'escola vella.

I ara, tal vegada, els pedagogs de la Comissió de Cultura ens retreuran els procediments de l'escola francesa, germanica, belga i anglesa... Arreu és respectada la llibertat religiosa, menys a Rússia.

Potser sí que aquells pretendran de fer-nos creure el contrari!

Si cal, seguirem parlant-ne i a fons.

PELAUZY.

L'EX-GENERAL POPULAR

Si em treu, Sr. Azaña, pensi que plorarà tot Barcelona...

Cal combatre el Sindicat Unic?

Aquesta setmana l'actualitat política ha estat superada per la vida social. Les vagues es multipliquen. Com l'any mil, que Guimerà creava ensem i descrivia la gent dona els diners amb profusió, convençuda que no ha de gaudir-los. Els sense feina i els sense ganes de treballar, envaeixen el Ritz i el Passeig de Gràcia. La gent mundana porta barbes de frare. Diuen si s'apropa una Dictadura, si el règim perilla, si Miquel Maura està disposat a *presentar batalla* al Sindicat Unic. I en el silenci de la nit, llavors que la son apaga totes les enraonies, un artefacte esmicola els nirvis de la ciutat: els cables telefònics. Convé dir-hi la nostra? No ho defugim: Parlem del Sindicat Unic.

La seva història

El Sindicat Unic té una història llarga i complexa. Tots en sabem els capítols essencials. Evoquem-los? Un jove bàrbar de Lerroux, Pestaña, recull l'herència de la setmana tràgica. Alguns advocats barcelonins, al corrent del socialisme estranger, li lliuren la fórmula sindicalista. Al principi les directius són indecises. Durant els darrers anys de la guerra europea, l'organització, secundada per importants nuclis masònics i anarquistes de l'estranger, que preparen la revolució mundial, va perfeccionant-se, i en venir l'època improductiva de la post-guerra, el conflicte esclata en termes violents. Un estol de pistolers, a sou de l'Unic, ensagna amb vils atemptats les rues i les llars de Catalunya. Els patrons s'organitzen. Martínez Anido, inspirant-se de certs procediments nord-americans, dona al Sindicat Lliure, fundat per un escriptor gongorià i tocat de l'ala—En Laguna Lliteras—, i per nuclis del carlisme expeditiu, mitjans de revenja i d'atac. Llei de fugues. Caiguda del governador assassí. La justícia és coaccionada. L'Alba, que atia les passions per odi al catalanisme. I, finalment, mercès a un pacte entre forts elements industrials i el Monarca, s'encima la Dictadura, durant la qual portà el Sindicat una vida no per latent, menys efectiva. I a través de camins que tots coneixeu, arribem a la situació actual: el Sindicat, recolzant en el prestigi de quinze anys de lluita tenaç, mobilitza les masses, desgavella l'Estat i es proposa no menys que apoderar-se, segons diuen els seus Estatuts, dels mitjans de consum i de producció.

Dins d'aquesta història no manquen pas elements novel·lescós. També hi abunden les claudicacions, curosament amagades al poble. Tots els iniciats sospiten, per exemple, que el Noi del Sucre era un confident de la Policia; i co-neixen les vacil·lacions i contra-

marxes de Lluís Companys i de Peiró, els arranjaments per sumes considerables. El poble —simplista— no s'entén de matissos. Ell veu el Sindicat com el camí que mena a la revolució social, a una Catalunya soviètica i sent una passió profunda per aquest home tot, implacable, difícil de comprar: l'Angel Pestaña.

Per què discrepem del Sindicat Unic

En som adversaris. Ho som i ho serem, encara que la nostra des-

lista; el mestre, que lliura al petit deixeble la ciència secular i la personal, el pare que li comunica la vida corpòria, el sant que traspasa la seva caritat ardent, són capitalistes no res menys. I molts d'ells ho són ja de naixença; hereditàriament, o per causes ignorades, hi ha arbrisons i bèsties millor dotades que d'altres, com hi ha infants més aptes per a posseir un gran capital. I no ens digueu que en la vostra Arcàdia, fóra l'Estat l'únic capitalista. Això equival a proclamar que el bosc transformarà tots els minerals de la terra i que els arbres creixeran exactament fins a

segurada la vida individual i familiar, la instrucció, els drets essencials de l'home.

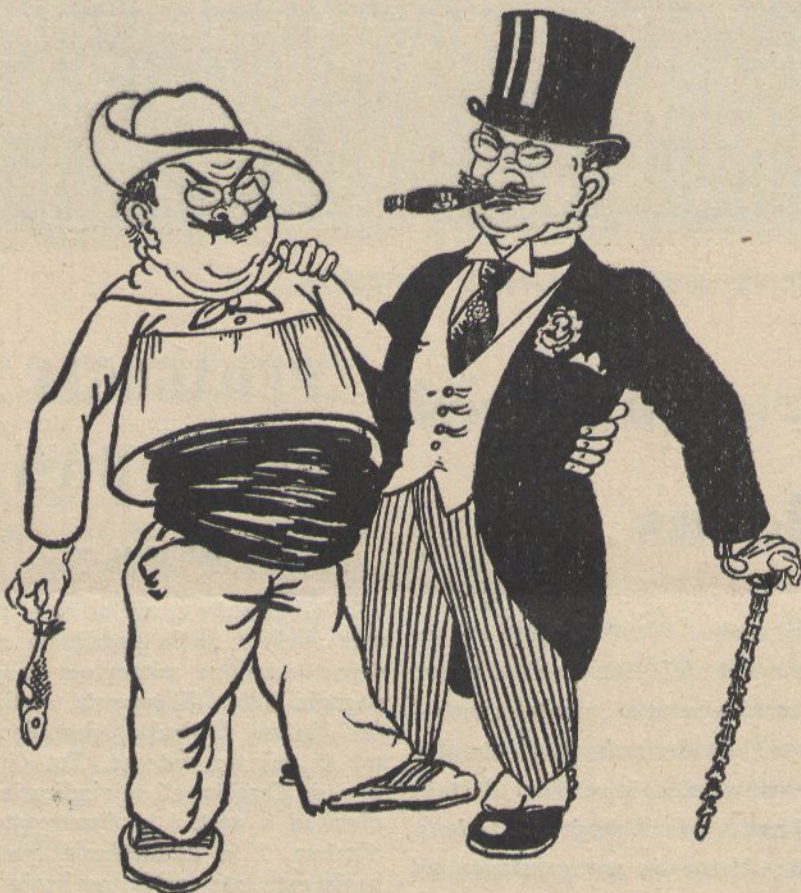
L'harmonia vindrà, paral·lelament a aquesta nova societat, en que, com diu el nostre manifest, l'obrer i el patró seran *consocios d'una empresa comú*. I assolirà una altra solidesa que aquelles reverències de masover, tan agraïdes pels potents, o aquells escarafalls de la cosidora que vol, sota la capa del seny social, congraciarse amb la senyoreta. El Dic no és *sentimental* en el sentit pejoratiu: s'emociona clares vegades; estima el poble i el vol digne, ferm, responsable, pròdig en bravesa i no escàs de cultura. Però també estima el capitalisme i voldria empeltar-hi el sentit de la col·laboració amb el treball, per assegurar una vida pròspera a la nostra economia.

Si discrepem en el programa, més encara en els procediments. L'Unic és enemic de la llibertat. L'Unic porta les mans xopes de sang. L'Unic ha encimbellat la púrria social. L'Unic saboteja la República. L'Unic no s'ha captingut de la cultura popular, ha desmoralitzat la gent catalana, ha fet de la calúnnia i de l'insult i de l'odi i de la ignorància, les seves armes favorites.

La tàctica a seguir

Però una cosa és el que havem dit, i una altra, ben diversa, que avalem la tàctica amb què ara el volen combatre. No us feu il·lusions, burgesos de Catalunya i ministres de Madrid: l'Unic ha arrelat en l'ànima del poble, i si voleu extirpar-lo violentament la reacció vindrà, tard o d'hora, i els directors d'avui, demà seran màrtirs o àrbitres. No presenteu *batalles*. Feu complir la llei. Utilitzeu la policia. Obligueu el Sindicat a abandonar els procediments antidemocràtics o incívils i puniu, amb mà ferma, però justa, qualsevulla extralimitació.

I què més? Vosaltres, no res més. Tot el que hi afegissiu resultaria contraproductiu. Però que aparegui aviat l'home que, enarborant la senyera de l'obrerisme, fundi arreu sindicats honestos, que no vol dir servils; catalans, que no és igual que xovinistes; i assenyats, que no significa pas febles. D'aquests sindicats freturem. No d'una adaptació del socialisme espanyol, ni d'agrupacions que confonguin el dret amb la paciència i el tenir raó amb l'anar a missa.

Epíleg. Vint anys més tard....

interessada actitud ens costi la vida. Discrepem en el programa i en els procediments. L'Unic vol la dictadura del proletariat, la supressió del capital. I això no passa d'una utopia. Bé ho demostren les rectificacions de Stalin. Considerem el capital un factor indispensable.

Per una falta de perspectiva, ben explicable, algú imagina el capital com una institució privativa de l'ordre econòmic. Greu error! L'arbre centenari, que transforma les sals de la terra, és un capita-

l'altura que ho permeti el Bosc. La vida és, per naturalesa, desigual, múltiple, absorbent, personalista. Podeu corregir-ne les fallides, millorar-ne l'harmonia. Però si voleu que la vida visqui irrealment, la matareu.

Nosaltres no entonarem pas la cantarella sentimental del patriarcalisme. No. Volem que l'obrer s'organitzi. Volem que participi dels guanys i del risc—entengueu-ho bé, del risc—de l'empresa, i que en tot cas, àdhuc en el d'anar molt malament els afers, tingui as-

Ràdio

Lorés Codina i Roig

CROSLLEY

Trafalgar, 3.-Barcelona

«En este mundo traidor
nada es verdad, ni mentira;
todo es según el color
del acta con que se mira».

Ramón Franco.

Louis Artus,

novel·lista ignorat a Catalunya

El nombre de maig de «La Nouvelle Revue des Jeunes» dedicava un llarg estudi a L. Artus, a propòsit de la publicació de la seva recent obra «La Chercheuse d'Amour». Quan un artista d'un alt saber, meditatiu i talentós, ha produït segons la llei del seu cor i de la seva fe, un rengle d'obres prestigioses d'extraordinària bellesa, sembla que ja no s'hi valdria a definir-lo, si més no per a aquells qui senten i creuen com ell. Tanmateix entre nosaltres són molts encara qui no saben de l'artista qui ha escrit des de «La Maison du fou» fins «Au soir de Port-Royal» i «La Chercheuse d'Amour».

Hem de confessar que el nostre autor tal volta és una mica desconcertant i propens a decebre per la summa simplicitat i les peripècies de les seves obres. El drama d'elles és secret: batega dins de la més escondida intimitat d'uns esperits qui no són dels nostres temps o bé viuen estranyament allunyats de la vulgaritat. El món llur és aquell els episodis dels quals poden semblar a molta de la gent com a fantasmes teològics, escrúpuls puerils o picabaralles de mots.

Guaitau, sinó, el Dom Judes de «L'Idole», per exemple. En d'altre temps, ell va ésser un monà, un captiu, segons s'anomena ell mateix, de «la verité des decors». Amb el temps es tanca dins un monestir: ja ha renunciat a tot, a tot, menys a un petit Sant Crist de bronze qui el té enamorat per la bellesa de línies i de formes. Dom Judes reconeix que aquest objecte li desvetlla el vell esteta immortal. Per ell sent encara com el seu esforç devers l'abnegació esdevé impotent. Però restaran inútils tants anys de penitència? Si sacrifica aquesta idola potser ell mateix en forjarà d'altres: oferirà a la creatura un amor d'una impulsió més contundent i vivaç que no pas l'amor a Déu.

La naturalesa dels subjectes, dels seus llibres, com el de què venim d'esquematzar, no sabem si és prou per explicar la fredor de tot aquest públic, sedient modern. Afegim encara la concisió noble i austera dels relats; l'endevenació d'aquells altres qui s'insinuen flotadissos entre línies, qui deixen escorre el llur sentit íntim dins el misteri, l'elegància simple d'una prosa sòbria, tradicional, plàstica, però que dissimula uns esclats com els tons foscos d'un vell tapís. Totes les quals característiques poden oferir una nova explicació encara de l'escassa voga del nostre autor, sobretot dins de les grans masses populars, dins de certs sectors intel·lectuals.

També és de remarcar d'ell la fèrvida sinceritat i la seva comprensió apologetica de la vida. Per totes dues qualitats, la por de les conclusions no és un derivatiu de feblesa, impotent de creació. A la fi, tot acte humà que es vulgui o no es vulgui, demostra alguna cosa: ell parteix d'uns principis, conté unes seqüències les quals en llur conjunt, són testimonis d'aquells, com a suaus o com a nefasts. Dins de tot novel·lista, fins els que no pretenen d'altre que de distreure o divertir, palpita un metafísic o bé un moralista. La cadena d'esdeveniments que ell allarga de l'un i un altre extrem, no li és lícit de trencar-la o bé d'ocultar amb una habilitat d'escamoteig allà on comença i on acabarà.

Si el novel·lista posseeix el sentit del sobrenatural, d'una mirada abasta l'origen i la fi. Puix ell no els esguarda a la manera de Spinoza, dividint els teoremes, com les aranyes teixeixen la tela. Ans sotja llurs personatges com a éssers vivents: albira allò imprevisit i contradictori de les voluntats antagonistes: l'univers que les aguenta o les oprimeix: percep endemés la presència dels Esperits purs, bons i dolents: i finalment, l'Esser Suprem pel qual els seus herois, així com el propi novel·lista, són moguts i vivificats. I és precisament perquè ell abarca els extrems, que insereix en les seves concepcions l'absolut de la seva fe.

Posem punt a aquestes ratlles que no tenen altre pretensió que el d'una nota bibliogràfica sobre el gran novel·lista que és Louis Artus. Les llibreries *comme il faut* de la nostra ciutat, no saben oferir al nostre públic més que enlluernants banalitats; bé escauria que alguna d'elles amb voluntat generosa i pietosa es recordés un dia de l'autor de «Le Vin de ta Vigne». «La Maison du Sage» i de tantes altres, joiells ben destacats i originals de la més moderna literatura francesa.—ANGEL GRAU.

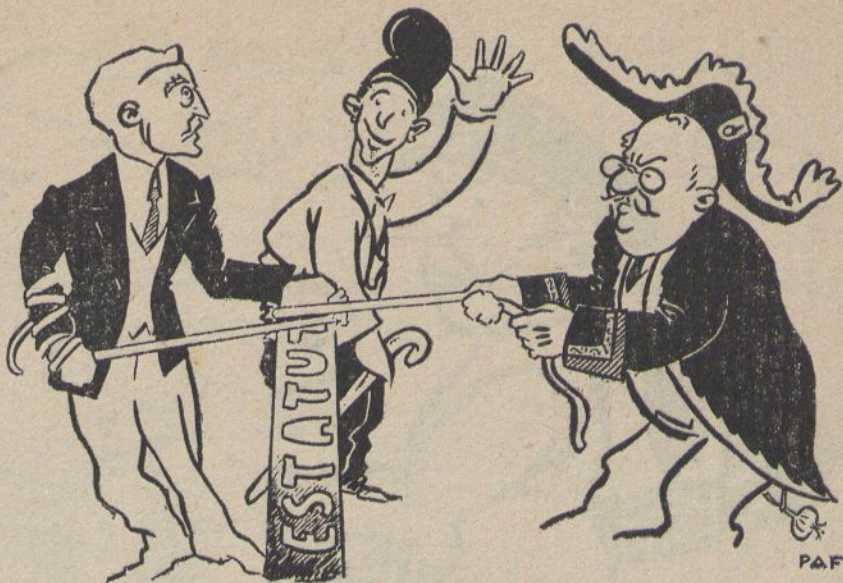
“La Reacción”

Sota aquest títol, hom anuncia la pròxima aparició d'un setmanari francament catòlic, obertament jaumí. Està bé. Respectem totes les idees, i tots els criteris, i és evident que no hi ha res de pecaminós a creure que d'una reacció jaumista, pot venir la regeneració d'Espanya.

Però si no ens sembla pecaminós, ens apar extraordinàriament cándid. I volem afirmar-ho així, ben clar i ben net, per esvair il·lusions i malentesos. Espanya és republicana d'una manera, diríem, definitiva. Cal optar entre una república obrerista però respectuosa amb els drets i les llibertats, i una república soviètica. Sortir amb el ciri trencat d'una monarquia és, en el fons,

minvar forces, involuntàriament, als elements més sanitosos de la república i crear problemes previs a l'actuació del catolicisme.

Aprofitem l'avinentesa de repetir-ho: D. I. C. és republicà i renovador. Tot perdonant-les, no oblida les persecucions dictatorials, i s'estima més els heretges d'avui que els llops amb pell d'ovella. Volem un ordre nou. No farem res per reconstruir, amb pal·liatius si us plau, la vella carcassa que ofegava tota espontaneïtat sota el pes de la farsa i de la mediatització. I cap persecució, cap ingratitude, cap incomprensió no ens treurà d'aquí. Tretze són tretze. El catorze, tant si és l'oncle com si és el nebot, no ens fa cap gràcia.

LERROUX INVOCA LA FORÇA

El poble: Avi, no afluixeu, que tots us hi ajudarem.

La lliçó del boig

Vet ací que una vegada hi havia un poble, que no es diferenciava en res de com són la majoria dels pobles del món: tenia les seves cases, els seus carrers estrets i costeruts, la seva església, el seu cafetó, els seus camps i les seves vinyes. Es clar que també tenia un nombre més o menys reduït d'habitants, d'entre els quals sobresortia per la seva beneiteria, un que causava el fàstic, la riota i la burla de tothom.

Era un bagarro que sabia criar ben desenvolupat l'os de la pròpia esquena, cercar raons i embullar troques. Ningú no el podia veure. Desvagat com estava, la seva única feina consistia a vagar pels camps i furtar tanta fruita com podia, travessar les eres, espantar llocades i goitar pels portals, mofant-se dels estadants de cada casa...

Però un dia, la féu tan grossa, que el poble en pes adoptà una greu resolució: tirar-lo dalt a baix del campanar. Veureu com va anar.

Feia dies que no havia comès cap malifeta, però un matí, a l'hora que el sol picava més, tothom va sentir la seva veu que cridava des de l'altra banda del riu:

—Correu, correu, auxili, socors! Que s'ofega, que s'ofega!

I com que justament aquell dia, la vella de cal Nofre, havia anat a rentar al riu, tot el poble va córrer creient que es tractava d'una vertadera desgràcia, però quina no fou la seva sorpresa en veure el boig, mostrant un gat ofegat mentre els deia:

—Heu fet tard! L'heu deixat ofegar! Sou uns maleïts!

Davant d'aquesta broma i d'aquest insult el poble reaccionà i els més decidits l'agafaren pel braç fortament:

—La teva vida s'ha acabat! Et condemnem a tirar-te dalt a baix del

campanar! Ja estem tips de les teves ximpleries!

—Això no ho fareu pas!—respongué el boig—Ja sabeu si tot el poble està conforme amb la vostra sentència? Cal que m'ho proveu!

—Digues tu mateix la manera!

—Això rai! Diumenge que vé que vingui tot el poble a la plaça, jo pujaré dalt del campanar, i si la seva resposta és afirmativa, em tiraré de cap...

I quedaren d'aquesta manera.

El diumenge següent la plaça bullia d'animació. Es pot dir ben bé que tot el poble hi acudí; àdhuc els malalts i vells hi eren també representats. A l'hora assenyalada, el boig tragué el cap per un dels finestrals, —el més alt—del campanar. Hom féu silenci.

—Poble!—digué cridant com un esperitat,—¿Vols que em tiri dalt a baix?

—Síiii!!—respongué tothom unànimement.

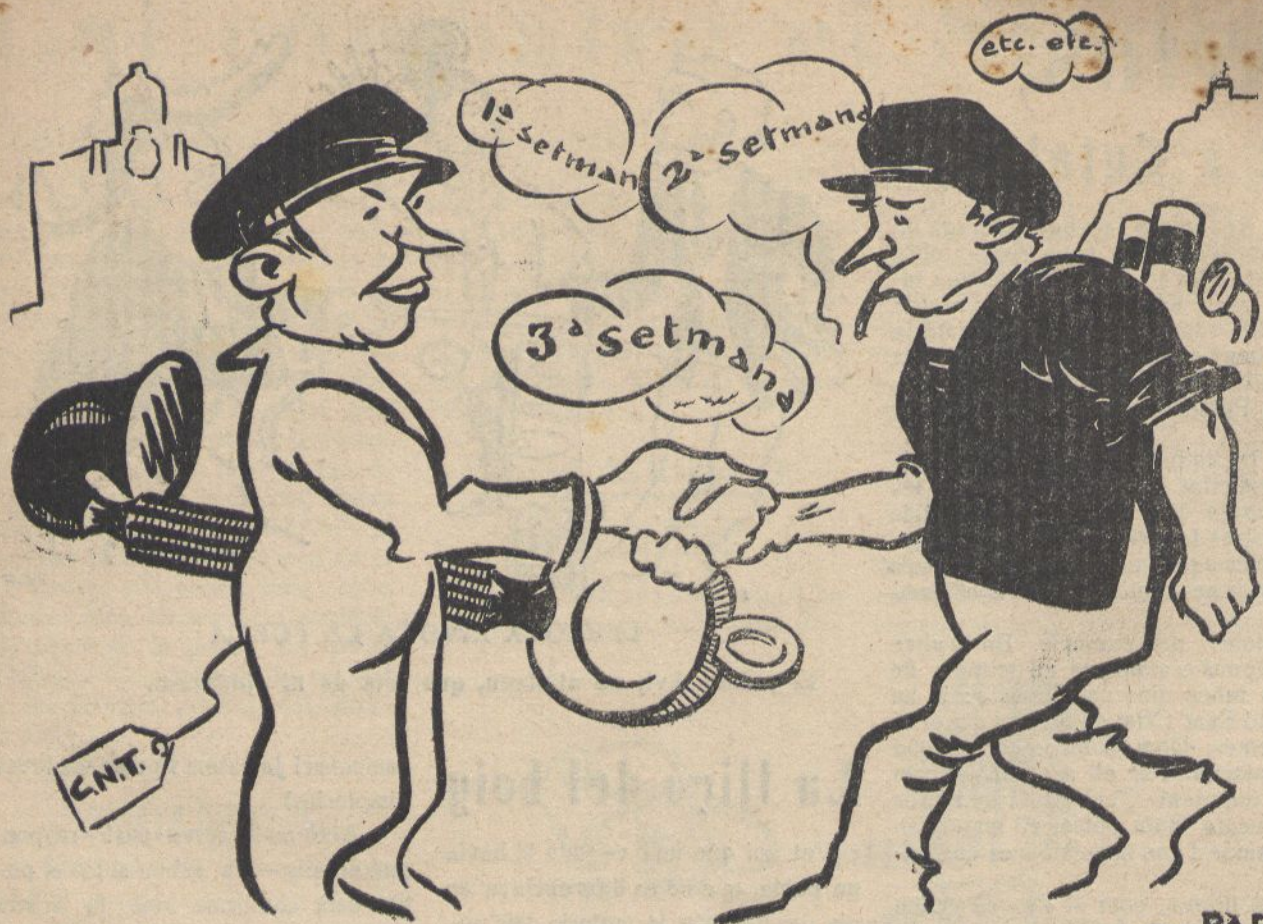
—Doncs, jo no,—replicà el boig—i també sóc del poble...

Davallà les escales i fugí corrents camps a través...

I el que passà amb aquell boig, ha passat amb el Borbó. El poble, cansat de les seves ximpleries esperava la seva abdicació i ell li ha pintat a l'oli. Potser si que també va pensar-se que formava part del mateix poble que el foragitava! En aquest cas, seria digne que li plantessin la llufa! Però el rei de Jerusalem i exrei d'Espanya vol aguantar encara el seu etern tipo de «chulo». Cal tan sols recordar què digué a Fontainebleau, davant l'acta d'abdicació del Bonaparte:

—Si Napoleón abdicó, Alfonso no lo hará jamás!

PETRITXOL.

CAMPIONAT DE VAGUES
Els «leaders» de la Regió catalana, primera volta.

La setmana política

Per fi va arribar el moment tan esperat de l'obertura de les Constituents. El senyor Alcalà Zamora hi pronuncià un brillant discurs. I tot ha restat quiet, en feina silenciosa de discussió del Reglament i elecció dels membres de les comissions.

El senyor Besteiro fou elegit gairebé per unanimitat, President del Congrés ço que revelà un desig gran de assuavir aspereses i de procedir amb la màxima prudència i diplomàcia. El vaticini del senyor President del Govern que no hi hauria escàndols, potser arribi per aquest camí a convertir-se en realitat, cosa desitjable sota tots conceptes.

L'Azaña pronuncià un altre discurs davant els homes d'Acció Republicana, mantenint la tònica esquerrana del grupet que presideix. Per a ell no existeix problema religiós ni creu que existeixi per a cap bon espanyol. Sosté el fetixisme de l'Estat laic, la sobirania del Parlament damunt tota la nació i altres coses semblants: això no és religió, però és fanatisme.

Els cronistes polítics han fet córrer insistentment rumors de disgregació de la Dreta Lliberal Republicana. Sembla que, fet i fet, no ha passat res, i aquell partit seguirà la seva orientació.

En canvi, no veiem gens difícil que l'Esquerra catalana tingui aviat

tres cares: La Sindicalista, la d'En Companys i l'Estat català.

La valentia del grup vasco-navarès ha estat molt mal vista pels altres pares de la pàtria; algú periòdic demana que al Congrés hi hagi diputats comunistes perquè hi facin *pendant*. Però aquesta mitja broma la fan ben a contracor els fanàtics de la llibertat.

A. PALACÍN.

Què llegirem en els periòdics l'any 1950

La professió d'"obers sense feina", tan productiva en els seus bons temps, avui va de cap per avall; sembla que es constituïran en Sindicats, per a la defensa dels interessos professionals.

— Hom ha descobert un nou cometa de llum esplendent: ho considerem un presagi de la pròxima pujada al poder del Sr. Lerroux.

— El Sr. Lluí Vallescà ja ha après a fer declaracions més interessants; alguns periòdics les comenten després dels anuncis.

— El Sr. Macià, mort fa uns anys en odor de santedat esquerrana, és canonitzat per un decret de la Generalitat.

— Franco segueix essent comandant, encara que ningú sab de què. Del "Plus Ultra" ja ningú no se'n recorda.

— Ventura Gassol ha fet la troballa sensacional d'un cinquè Torras i Bages.

— Sembla probable que l'Ajuntament de Barcelona trobi aviat la

solució per a pagar el cupó municipal.

— La vaga de la Telefònica segueix, encara, en estat estacionari.

— Prieto vol tornar a ésser Ministre de Finances. Diu que ja ho farà millor; promet no barallar-se amb els seus companys de Govern.

— A Villaspesa de la Nuez hom ha descobert un intent de restauració monàrquica, i com a mida repressiva han estat empresonats el barber i el menescal.

— El Sr. Azaña dimirà el Ministeri de la guerra. Només resta, a tot Espanya, un general, que no és el Sr. López Ochoa.

— D. Alfons de Borbó, vist el resultat de les deu Constituents celebrades des de 1931 ençà, sembla decidit a renunciar el tron d'Espanya.

— El Dr. Marañón ha trobat un procediment genial per esterilitzar les criatures des de la naixença.

— El cos de Romanones ha estat desenterrat a Guadalajara. Presenta la cama tan incorrupta, i el fetxe tan fresc, com si encara fos viu.

— Davant del monument Macià ha estat celebrada la festa dels super-vivents de l'Esquerra Catalana. Aquests, en nombre de 13, han donat els tres "visques a l'Avi" de reglament. Ventura Gassol, que és un dels tretze, ha cantat en to elegíac la glòria dels garrofers dels seus millors temps.

— El Dr. Aiguadé —cap del partit moderadíssim— s'ha declarat en el Parlament entusiasta de la llei seca.

— Marcellí Domingo ha pogut aprovar el Batxillerat a l'Institut de Castelló de la Plana.

— La lliura esterlina ultrapassa els cent trenta enters.

TENORA.

IMP. ALTÉS. — BARCELONA. — 11108

BELLTON
CONSERVA SEMPRE JOVE
DE VENDA EN
PERFUMERIES I DROGUERIES

Servei Comercial:
Pere Suñer. - Barcelona

05/46.711 BDR DK